

DOI: 10.18039/ajesi.758560

Yabancı Dil Almanca Öğrencilerinin Okuma Becerileri Dersinde Kullandıkları Okuduğunu Anlama Stratejilerine İlişkin Görüşleri

Şerife ÇELİKKAYA¹, Şengül BALKAYA²

Geliş Tarihi: 05.04.2020

Kabul Tarihi: 29.05.2020

Makale Türü³: Araştırma Makalesi

Öz

Okuma becerisi, bireyin okuduğunu anlaması, eski bilgilerini yeni bilgileri ile bütünleştirebilmesi açısından oldukça önem taşıyan zihinsel bir süreç gerektirir. Bu nedenle üniversitelerin Yabancı Dil Eğitimi Bölümlerinde yer alan “Okuma Becerileri” dersinin amacı ise özgün metinlerle öğrencilere yeni bilgiler kazandırarak genel kültürlerini geliştirmek, hem alan bilgisine hem öğrenilen kültüre yönelik kuramsal yeni bilgiler edindirmektir. Öğretmen adaylarının okuma stratejileri hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları hem öğrenci olarak kendilerini geliştirmeyi hem de öğretmen olduklarında öğrencilere bu becerileri kazandırmaları açısından oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı öğrencilerin YÖK’ ün Yabancı dil Almanca eğitimi ve öğretimi programında bulunan, zorunlu derslerden olan “Okuma Becerileri” dersi kapsamında kullandıkları okuma stratejilerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırma tarama modelinde desenlenmiş ve veriler nitel yöntem aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini 2019-2020 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Almanca Öğretmenliği Lisans Programında öğrenim görmekte olan 64 1. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri içerik analizi ile analiz edilmiş, 1. sınıf öğrencilerinden alınan görüşler kodlanarak doğrudan alıntılarla sunulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular öğrencilerin okudukları metni daha kolay anlayabilmek adına okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası stratejilerinin hepsini farklı düzeylerde kullandıklarını göstermektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun okuma öncesi stratejileri sıklıkla kullandıkları ve bunu sırayla okuma esnası ve okuma sonrası stratejilerinin takip ettiği araştırmadan elde edilen bir diğer sonuçtur.

Anahtar kelimeler: okuma anlama, okuma stratejileri, yabancı dil olarak Almanca, Almanca öğretmenliği öğrencileri.

Atf: Çelikkaya, Ş. ve Balkaya, Ş. (2020). Yabancı dil Almanca öğretmen adaylarının okuma becerileri dersinde kullandıkları okuduğunu anlama stratejilerine ilişkin görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(2), 989-1003. DOI: 10.18039/ajesi.758560

¹ (Sorumlu Yazar) Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Türkiye, scelikka@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3346-4050>

² Arş. Gör. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Türkiye, sengulbalkaya@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0128-5103>

³ Bu çalışma Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi’nin 27.11.2019 tarih ve 81362 sayılı Etik Kurul Onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

DOI: 10.18039/ajesi.758560

The Opinions of German Language Students on Reading Comprehension Strategies Used in Reading Skills Course

Şerife ÇELİKKAYA¹, Şengül BALKAYA²

Submitted by: 05.04.2020

Accepted by: 29.05.2020

Article type³: Research Paper

Abstract

Reading skill requires a mental process that is attributed importance in terms of the reading comprehension of an individual, and also of integrating old knowledge with new information. For this reason, the aim of "Reading Skills" course in the Foreign Language Education Departments of the universities is to provide students with new information from the authentic reading texts, to develop their general culture, and to make them acquire new theoretical information in favor of both field knowledge and the culture. Having sufficient knowledge and background in reading strategies will contribute to both pre-service teachers' growth as undergraduate students and their efficient application of them in their in-service teaching practices. For this reason, the aim of this study is to determine the opinions of the German Language Students within the scope of the "Reading Skills" course, which is one of the compulsory courses within Foreign Language German Education and Training Programs of Higher Education Council of Turkey. The research was designed in the survey model and the data were collected through qualitative method. The sample of the study is comprised of 64 1st class students studying at Anadolu University, Faculty of Education, Foreign Language Education Department, German Teaching Program in the 2019-2020 academic year. The data obtained from the research were analyzed by using content analysis; opinions received from students were coded and presented with direct quotations. Findings of the research reveal that students use all of their pre-reading, during reading, and post-reading strategies at different levels in order to understand the text more easily. Another result obtained from the research shows that the majority of students use pre-reading strategies and this is followed by during reading and post-reading strategies, in turn.

Keywords: reading comprehension, reading strategies, German as a foreign language, German language students

Cite: Çelikkaya, Ş. and Balkaya, Ş. (2020). The opinions of German language students on reading comprehension strategies used in reading skills course. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 10(2), 989-1003. DOI: 10.18039/ajesi.758560

¹ (Corresponding author) Asst. Prof., Anadolu University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, Turkey, scelikka@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3346-4050>

² R. A., Anadolu University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, Turkey, sengulbalkaya@anadolu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0128-5103>

³ This research study was conducted with Research Ethics Committee approval of Anadolu University, Education Faculty, dated 27.11.2019 and numbered 81362.

Giriş

Yabancı dilin temel olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri olan dört dil becerisinden oluştuğu bilinmektedir. Dört temel dil becerisinden biri olan okuma becerisi, bireyin okuduğunu anlaması, eski bilgilerini yeni bilgileri ile bütünleştirebilmesi açısından önem taşıyan bir eylemdir. Okuma becerisinin kazanılmasında, önceki bilgiler, mevcut bilişsel yapılar, bireysel stratejiler oldukça önemli rol oynar (Kerschhofer Puhalo ve Mayer, 2014, s. 119). Bu nedenle ilkokul yıllarında kazandırılan bu becerilerin sonraki öğrenmeleri de geliştirmesi ve olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir (Doğan, 2002, s. 98). Jazbec (2010, s. 76) okumayı okuyucunun yaşamı aracılığıyla içinde aktif ve yapıcı olarak yer aldığı iletişimsel bir eylem olarak tanımlar. Temizkan (2008, s. 132) ise okumayı; anlamayı, görüleni ya da işitilene kavrayabilme becerisi olarak tanımlar ve okumanın amacını da bireyin kendi deneyimleriyle edindiği bilgiyi yazarın görüşleriyle karşılaştırma ve bunun sonucunda da çeşitli sonuçlara ve yargılara ulaşma eylemi olarak açıklar. Bu bağlamda Krumm (1990, s. 21) ise “okuduğunu anlamanın, pasif bir bilgi alımı değil, bilakis öğrencilerin kendi bilgilerini, kendi okuma ve anlama stratejilerini kullandıkları aktif bir süreç” olduğu görüşünü savunur çünkü okuma eyleminin temel amacı anlamaktır (Göçen Kabaran ve diğerleri, 2016, s. 40). Etkili ve verimli bir okuma süreci için bireyin okudukları hakkında düşünmesi, değerlendirmeler yapması ve bunlardan kendine sonuçlar çıkarması oldukça büyük önem taşımaktadır (Çöğmen ve Saracaloğlu, 2010, s. 91). Bunların dışında, okuduğunu anlama sürecinde bireyin okumaya karşı ilgi, istek ve yargıları, ayrıca bireyin okumadaki amacı ve bu süreçte bulunulan ortam da bireyin okuduğunu anlama seviyesi üzerinde etkilidir (Akyol, 2005, s. 3). Okuma eyleminin sonucunda beklenen; bireyin, verilmek istenilen mesajı doğru ve eksiksiz almasıdır çünkü okuma sürecinde metinden alınan mesaj, iletişimin doğru kurulduğu anlamına gelmektedir.

Özellikle yabancı dil öğretiminde kültürlerarası bildirişimi sağlayan okuma-anlama, okuyucuya yabancı bir dünyayı tanıyıp anlama ve düşüncelerini yeni bir bakış açısıyla kendi deneyimine çevirme olanağı sağlamaktadır (Tapan, 1993, s. 195) ancak yabancı dildeki okuyucu, ana dildeki okuyucudan oldukça farklıdır. Yabancı dil okuyucusu anadildeki okuyucudan farklı olarak farklı dilbilgisi yapı ve kurallarına, kelime dağarcığına, ayrıca kültürel farklılıklara da dikkat etmek zorundadır, bunun doğal sonucu olarak da yabancı dil okuyucusu okuduğuna daha fazla odaklanmak zorundadır. Bu odaklanmayı kolaylaştırmanın ise farklı stratejileri etkin bir şekilde kullanmakla mümkün olacağı bilinmektedir. Bu bağlamda Oxford (1990, s. 1) stratejileri öğrencilerin kendi öğrenmelerini sağlamak için izledikleri adımlar olarak tanımlarken, Bimmel ve Rampillon (2000, s. 5) ise bu stratejilerin özerk öğrenmenin önemli bir koşulu olduğunu vurgulamaktadırlar. Cohen ise (1990, s. 83) okuma stratejilerine yönelerek okuma stratejilerini, bireyin bilinçli bir biçimde okuma görevlerini yerine getirebilmek için kullandığı zihinsel bir eylem olarak tanımlar. Bu bağlamda yabancı dil derslerinde okuma becerisini geliştirmek ve bunun sonucunda da istenilen amaca ulaşabilmek için birey büyük ölçüde kendi öğrenme biçimlerinin farkında olmalıdır (Erdem, 2005, s. 1-6). Kendi öğrenmelerini biçimlendirip yönlendirebilen birey, kendini okuma becerilerinde de geliştirebilmek için okuma stratejileri kullanabilmelidir; çünkü okuma stratejileri bireyi amacına ulaştırmaya yardımcı olan bilinçli eylemlerdir (Chamot, 2004, s. 18). Görüldüğü gibi okuma stratejilerinin kullanılması hem bireysel hem de genel olarak okuduğunu anlamaya yardımcı olmanın dışında öğrenen özerkliğini teşvik etmek için de yararlı bir araçtır (Horváthová, 2009, s. 41; Albert, 2012, s. 36). Bu nedenle “yabancı dilde okuma becerilerini geliştirmeyi öğretmek, öğrencilerin istenen bilgileri bağımsız olarak bir metinden almasını sağlamalıdır (Kononova, 2014, s. 39)”. Ayrıca bilinçli okuyucu olarak farklı okuma stratejilerini bilen ve bunları etkili olarak kullanan bireylerin okuma sürecinde diğer bireylere göre okuduklarına daha bilinçli yaklaşarak daha kolay anlama, eleştirme ve değerlendirme yapabildikleri yapılan araştırmalarda da

kanıtlanmıştır (Güneş, 2007, s. 117; Karatay, 2009, s. 61; Kurnaz ve Erdem, 2012, s. 4). Kısacası okuma stratejileri bireyin okuma esnasında karşılaştığı sorunları aşmak adına tasarladığı yol (Topuzkanamış ve Maltepe, 2010, s. 658) olarak tanımlanabilir. Okuma stratejileri, bireylerin okuma eylemini kavraması ve bu eylem sonucunda anlamlar çıkarması ve anlaşılmayan noktalara yönelik çözüm yolları sunmayı hedeflemektedir. Bireyler bu stratejileri okuduğunu anlama yetisini geliştirmek ve metni kavramada yaşadıkları sorunları ortadan kaldırmak için kullanırlar (Kıroğlu, 2002, s. 17). Kullanılan stratejiler bireye daha yüksek bir anlama kapasitesi, yetisi ve gücü sağlar. Bu nedenle okuma stratejileri konusunda yeterli bilinç ve bilgiye sahip olmanın yanı sıra bu stratejileri etkili kullanmak da oldukça önemlidir (Anderson, 1999, s. 27). Başaran (2013, s. 227) ise “okumanın amacına ulaşmasının yalnızca stratejik okumayla mümkün olacağını” belirtir. Alanyazın incelendiğinde var olan okuma stratejilerinin “okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası” olmak üzere üç gruba ayrıldığı görülmektedir (Yiğiter ve Gürses, 2005; Uzunçakmak, 2005; Birincioğlu, 2006; Shelton, 2006; Güneş, 2007; Karatay, 2007; Temizkan, 2007; Sulak ve Behriz, 2018, s. 395). Genel olarak yabancı dil öğrenme stratejilerine yönelik Oxford (1990, s. 16) ve yabancı dilde okuma stratejilerine yönelik çalışmalar yapan Carrell’in (1998’den aktaran Muhtar, 2006, s. 34) strateji sınıflandırması aşağıdaki tabloda karşılaştırılmalı olarak verilmiştir.

Tablo 1: *Oxford ve Carrell’in Strateji Sınıflandırması*

Oxford’un Strateji Sınıflandırması	Carrell’in Okuma Stratejileri Sınıflandırması
Doğrudan Stratejiler <ul style="list-style-type: none"> Hafıza Stratejileri Bilişsel Stratejiler Telafi Stratejileri 	<ul style="list-style-type: none"> Konu hakkında genel yargıya ulaşmak için parçayı hızlı bir biçimde okuma, İstenilen bilgiye ulaşmak için metni tarama, Bilinen kelime ve ipuçlarından yararlanarak bilinmeyen sözcükleri tahmin etme ya da onları atlama,
Dolaylı Stratejiler <ul style="list-style-type: none"> Yürütücü Biliş Stratejileri Duyuşsal Stratejiler Sosyal Stratejiler 	<ul style="list-style-type: none"> Metindeki anlaşılmayan kısımları göz ardı edebilme, Metinden çıkarımlarda bulunma, Bu çıkarımları doğrulama ya da yanlış olup olmadıklarını belirleme, Metnin ana düşüncesine ulaşma

Oxford (1990) yabancı dil öğrenme stratejileri iki ana ve altı alt guruba ayırmıştır. Bu stratejiler incelendiğinde dolaylı stratejilerin doğrudan stratejilere aracılık ettiği görülmektedir. Carrell (1998’den aktaran Muhtar, 2006, s. 34) ise doğrudan okuma stratejilerine yönelerek metni daha iyi anlamak adına okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası stratejilerinin kademelerini dile getirmiştir. Bu okuma stratejilerinin amacına ulaşabilmesi için okuma sürecinin tümünde kullanılması gerektiği bilinmektedir. Böylece birey okuduğunu anlama sürecinin içinde aktif olarak yer alabilecek bunun sonucunda da etkili, anlamlı ve kalıcı öğrenmeler sağlanacaktır. Bireylerin bunları yapabilmesinin, eğitimcilerin sınıf içi uygulamalarıyla diğer bir ifadeyle bu stratejilerin kullanımına ve öğretimine ne oranda yer verdikleriyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle eğitim sürecinde okuma stratejilerine yönelik farkındalıkların artırılmasında eğitimcilere görev düşmektedir. Bu sebeple de eğitim öğretim programları düzenlenirken güncel yöntem ve yaklaşımların dersleri daha verimli hale getirmek adına derslerde kullanılması önerilmektedir. Ülkemizde yükseköğretim derslerinde bu öneri ve gerekliliklere yönelik düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. YÖK’ün yabancı dil Almanca Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde “Okuma Becerileri” ders içeriği şu şekilde yer almaktadır.

Gazete, dergi, inceleme ve akademik yazılar gibi özgün okuma parçaları kullanılarak farklı bakış açılarını kavrama; tümceler arası bağlantıları ve yazının ana fikrini tahmin etme, ana fikre ulaşma ve cümleler arası anlamsal ipuçlarını kullanabilme gibi üst düzey okuma becerilerinin kazandırılması; ders içi ve ders dışı okuma alışkanlığının kazandırılması; bilginin sentezlenmesi, analizi ve değerlendirilmesi temeline dayanan eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (http-1).

Almanca Öğretmenliği Lisans Programı'nda Okuma Becerileri dersi iki dönem ve zorunlu ders olarak yer almaktadır. Görüldüğü gibi bu dersin amacı özgün okuma parçaları kullanarak öğrencilere yeni bilgiler kazandırarak genel kültürlerini geliştirmek, hem alan bilgisine hem de öz ve öğrenilen kültüre yönelik kuramsal yeni bilgiler edindirmektir. Bu ders sayesinde öğrenciler öğrenmelerini kolaylaştıracak ve anlamlandırma süreçlerini zenginleştirerek eleştirel düşünme becerilerini geliştireceklerdir. Bunları gerçekleştirirken Eğitim Fakültesi öğrencilerinin okuma stratejileri hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları hem öğrenci olarak kendilerini geliştirmeleri hem de öğretmen olduklarında öğrencilerine bu becerileri kazandırmaları açısından büyük önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde yabancı dil eğitiminde okuma becerilerine yönelik çeşitli çalışmalar mevcuttur (Genç, 1995; Er, 2005; Uzunçakmak, 2005; Yiğiter ve Gürses, 2005; Pekkanlı ve Kartal, 2010; Darancık, 2012; Durmuşçelebi, 2013; Karatay, 2018). Ancak Almanca Öğretmenliği alanında öğrenim gören öğrencilerin okuma becerilerine yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır (Genç, 2001; Heppınar, 2016; Sönmez Genç ve Ünal, 2017). Alanyazında Almanca Öğretmenliği alanında görülen bu boşluk çalışmaya duyulan ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle bu araştırmanın amacı Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Almanca Öğretmenliği Lisans Programında öğrenim gören 1. sınıf öğrencilerinin YÖK'ün Yabancı dil Almanca eğitimi ve öğretimi programında bulunan, zorunlu derslerden olan "Okuma Becerileri" dersinde özgün okuma parçalarını daha iyi anlamak için kullandıkları okuma stratejilerini ortaya çıkarmaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin "Okuma Becerileri" dersinde kullandıkları okuma stratejileri belirlenmeye çalışılmış ve araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Karasar'a (2013, s. 177) göre "Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan ve araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesneyi, kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışan bir modeldir". Var olan durum olduğu şekliyle yansıtılmak istendiği için bu model tercih edilmiştir. Böylelikle, 1. sınıf öğrencilerinin "Okuma Becerileri" dersinde kullandıkları okuma stratejileri incelenmiş olup, bunun sonucunda da hem Almanca Öğretmenliği Lisans Programı'na yönelik hem de geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarına derslerini daha etkili ve verimli hale getirebilmeleri için önerilerde bulunulacaktır. Bu amaç doğrultusunda şu soruya yanıt aranmıştır:

Almanca Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Okuma Becerileri dersinde okudukları metinleri daha iyi anlamak için kullandıkları stratejiler hangileridir?

Örneklem

Araştırmanın örneklemini Anadolu Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Almanca Öğretmenliği Lisans Programının 1. sınıfında 2019-2020 Eğitim Öğretim yılının güz döneminde öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Almanca Öğretmenliği Lisans Programında Okuma Becerileri dersi yalnızca 1. sınıf öğrencilerinin almak zorunda olduğu ders olduğu için çalışma yalnızca 1. sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Öğrencilerinin tamamı hazırlık sınıfını B1 düzeyinde geçerek alan eğitime başlamışlardır. Bu nedenle öğrencilerin dil seviyeleri birbirine eşittir. Okuma Becerileri dersi kapsamında öğrencilerin dil seviyesine uygun her hafta farklı temaları içeren özgün bir metin ve metne yönelik farklı alıştırmalar türleri sunulmuştur. Araştırmada öğrencilerin mevcut durumlarını belirlemek adına öğrencilere okuma stratejilerine yönelik herhangi bir bilgi verilmemiştir. Örneklem cinsiyet değişkenine göre dağılımına Tablo 2 'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Değişkenler	Kategoriler	N	%
Cinsiyet	Kadın	43	67,19
	Erkek	21	32,81
Toplam		64	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %32'sinin erkek (n=21) ve %67'sinin ise kadın (n=43) öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Tarama modelinde gerçekleştirilen bu araştırmadaki veriler, 2019-2020 Öğretim Yılı'nın Güz döneminde Almanca Öğretmenliği Lisans Programının "Okuma Becerileri" dersini alan 1. sınıf öğrencilerinden elde edilmiştir. Öğrencilere "Okuduğunuz metinleri daha kolay anlamaya yönelik neler yapıyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruyu yanıtlamak üzere A ve B grubunda öğrenim gören öğrencilere bir ders saati (kırk beş dakika) süre verilmiştir. Öğrencilerin mevcut okuma stratejilerini belirleyebilmek adına örneklem grubuna önceden okuma stratejilerine yönelik herhangi bir bilgi verilmemiştir. Ayrıca öğrencilerin önceden araştırma yapmaları da istenmemiştir. Böylelikle yalnızca uygulanan stratejilerin belirlenebileceği düşünülmüştür. Öğrencilerin soruyu daha objektif yanıtlamaları adına teslim edecekleri yazılı belgelere isimlerini yazmamaları gerektiği söylenmiştir. Kırk beş dakika sonunda bu yazılı belgeler toplanmış ve değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma için önce etik kuruldan izin alınmış, daha sonra araştırmaya katılım gönüllülük esası doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Öğrencilerden toplanan yazılı belgeler alanyazın taramasından sonra içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, "belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 240)". Verilerin analizi sırasında öğrencilerin yazılı yanıtları iki farklı araştırmacı tarafından bağımsız olarak farklı temalar altında gruplandırılmıştır. Sonrasında

araştırmacılar temaları görüşmüş ve nihai kararı birlikte vermişlerdir. Analizlerin son aşamasında düzenlemeler yapılmış ve gruplamaya son hali verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak adına kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmış ve güvenilirlik katsayısı % 0.91 bulunmuştur. Araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'ın (1994) “[Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100]” formülü ile hesaplanmıştır. Verilerin analizinin son aşamasında stratejilere toplam frekans değerleri verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için öğrencilerin yazılı metinlere verdikleri okuma stratejilerine ilişkin deneyimlerini anlattıkları doğrudan alıntılar, yanıtladıkları yazılı metinlere rastgele sırasıyla sayısal kodlamalar verilerek sunulmuştur. Bu araştırmayla okuma stratejilerinin Almanca Öğretmenliği Lisans Programının “Okuma Becerileri” dersine uygulanabilirliği ve önemi konusunda çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Bulgular

Bu çalışmayla 1. sınıf öğrencilerinin YÖK'ün Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları'nın Almanca Öğretmenliği Lisans Programında bulunan zorunlu derslerden “Okuma Becerileri” dersinde okudukları özgün metinleri anlamaya yönelik kullandıkları okuma stratejilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin “okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası” gibi okuma stratejileri kullandıklarına dair veriler elde edilmiştir. Öğrencilerin kullandıklarını belirttikleri “Okuma Stratejileri” Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3: Öğrencilerin Kullandıkları Okuma Stratejileri

Kullanım Aşaması	Maddeler	f
Okuma Öncesi	Metindeki bilinmeyen kelimeleri sözlükten bulma	56
	Metindeki anlaşılmayan cümleleri çeviri yapma	51
	Metindeki bilinmeyen kelimelerin altını çizme	49
	Metnin başlığına bakarak içeriğini tahmin etme	36
Okuma Esnası	Metindeki önemli bilgilerin altını çizme	48
	Metnin konusunu anlamak için hızlıca göz atma	25
	Metinle ilgili görsellerden hareketle içeriği tahmin etme	19
	Sözcükleri hatırlamaya çalışma	15
	Ara sıra durarak metnin ne kadar anlaşıldığını kontrol etme	13
	Anlamadan geçmeme	13
Okuma Sonrası	Gerekirse metni tekrar okuma	11
	Metni özetleme	11
	Metinle ilgili not alma	10
	Metnin bazı bölümlerini yeniden okuma	10

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun okuma öncesi stratejileri kullandıkları ve bunu sırayla okuma esnası ve okuma sonrası stratejilerinin takip ettiği görülmektedir. Öğrenciler tarafından en çok kullanılan okuma öncesi stratejisi “metindeki bilinmeyen kelimeleri sözlükten

bulmadır (f=56)”. Bunu sırasıyla “metindeki anlaşılmayan cümleleri çeviri yapma (f=51)” ve “metindeki bilinmeyen kelimelerin altını çizme (f=49)” ve “metnin başlığına bakarak içeriğini tahmin etme (f=36)” izlemektedir.

Öğrencilerin okuma esnasında kullandıkları stratejiler incelendiğinde en çok kullanılan stratejinin “metindeki önemli bilgilerin altını çizme (f=48)” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okuma esnasında kullanılan diğer stratejiler ise sırasıyla, “metnin konusunu anlamak için hızlıca göz atma (f=25)” ve “metinle ilgili görsellerden hareketle içeriği tahmin etmedir (f=19)”. Öğrenciler tarafından en az kullanılan diğer okuma esnası stratejileri ise “sözcükleri hatırlamaya çalışma (f=15)”, “ara sıra durarak metnin ne kadar anlaşıldığını kontrol etme (f=13)” ve “anlamadan geçmemedir (f=13)”.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrenciler en az okuma sonrası stratejilerini kullanmaktadırlar. Öğrenciler okuma sonrası stratejileri olarak “gerekirse metni tekrar okuma” (f=11), “metni özetleme (f=11)” gibi stratejileri kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler tarafından en az kullanılan okuma sonrası stratejileri ise “metinle ilgili not alma (f=10)” ve “metnin bazı bölümlerini yeniden okumadır (f=10)”.

Kullanılan stratejilerin genel olarak türlerine bakıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun sözlükten yararlanma, çeviri yapma, önemli görülen yerlerin altını çizme gibi çözümleme amaçlı stratejiler kullandıkları görülmektedir. Daha az sayıda öğrencinin ise içerik konusunda görsellerden yararlanarak bilinmeyen hakkında tahmin yürütme, metne hızlıca göz gezdirme gibi ön bilgi edinme amaçlı stratejiler kullandığı görülmektedir. Ön bilgi edinmeye ilişkin öğrencilerin verdikleri bilgiler aşağıda doğrudan alıntılarla sunulmuştur:

(Ö4) Verilen resimlerden yola çıkarak onlarla ilgili neler yazılmış olabilir diye düşünüyorum.

(Ö7) Mutlaka başlığı okuyup, metnin neyle alakalı olabileceğini düşünüyorum ve bu konuda bildiğim neler var, hangi kelimeler var bunları düşünmeye çalışıyorum.

(Ö10) Görseller oluyor, genelde görselleri yorumlamaya ne anlatmaya çalıştığını düşünüyorum ve buna göre metnin konusunun ne olabileceğini tahmin ediyorum.

(Ö13) Bazen metnin başlığından bazen de metindeki resimlerden yola çıkarak metni yorumlamaya çalışıyorum. Metinde anlatılanları bu yolla tahmin etmek işimi kolaylaştırıyor ve metne dair bir fikir edinmemi sağlıyor.

(Ö33) ...benim yaptığım şey doğru mu bilmiyorum ama metni anlamak için çok hızlı bir şekilde göz gezdiriyorum, paragrafların başlarını okuyup anlamaya çalışıyorum.

(Ö38) Okumaya yönelik metne hazırlık soruları olabiliyor bazen, ben de parçadan önce bu hazırlık sorularına bakıyorum ve metnin konusu hakkında çıkarım yapmaya çalışıyorum.

Elde edilen bir diğer bulguya göre ise 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencileri öncelikle “metindeki bilinmeyen kelimeleri sözlükten bulma”, “metindeki anlaşılmayan cümleleri çeviri yapma”, “metindeki bilinmeyen kelimelerin, önemli bilgilerin altını çizme”, “sözcükleri hatırlamaya çalışma” stratejilerini diğer stratejilerinden daha çok kullanmışlardır. Bu stratejilere ilişkin öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

(Ö6) Anlamını bilmediğim kelimeleri önce sözlükten buluyorum; hani anlamamı daha da kolaylaştırmak için mutlaka sözlük kullanıyorum ve cümlelerin çevirisini yaparak metnin içeriğini anlamaya çalışıyorum bu şekilde...

(Ö12) Etkinliklere geçmeden önce parçayı anlamaya çalışıyorum ve bilmediğim kelimelerin altını çiziyorum. Hemen sözlükten bakmıyorum ve bir sonraki cümleden anlamı tahmin etmeye çalışıyorum. Eğer tahmin edemezsem son çare olarak sözlük kullanıyorum.

(Ö13) Anahtar kelimeleri, önemli bilgileri bulmaya çalışıyorum, bu benim okuma da en çok yaptığım şey. Çünkü her metnin bir anahtar kelimesi, anahtar cümlesi vardır diye düşünüyorum.

(Ö42) ...parçada önemli neresi var onların altını çiziyorum ve daha sonra yöneltilecek sorulara kolay cevap verebiliyorum.

(Ö54) Mesela altını çizerek okuma yöntemini uyguluyorum.

Araştırmaya katılan 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencileri “ara sıra durarak metnin ne kadar anlaşıldığını kontrol etme”, “anlamadan geçmeme”, “metni özetleme” ve “metinle ilgili not alma” stratejilerini ise diğer stratejilerle karşılaştırıldığında daha az kullanmaktadırlar. Bu bulguya ilişkin öğrencilerden alınan doğrudan alıntılar aşağıdaki gibidir:

(Ö8) ... metni bitirdikten sonra özetleme yapıyorum.

(Ö10) ...not tutuyorum çünkü bazen not tutmaya yönelik etkinlikler oluyor giriş kısmında.

ifadeleriyle not alarak okuma stratejileri uyguladıklarını belirtmişlerdir.

(Ö26) ...onun dışında mutlaka altını çiziyorum ya da not alıyorum.

Öğrencilerin “metnin bazı bölümlerini yeniden okuma” şeklinde tercih ettiklerini belirttikleri strateji ise okuma sonrası stratejilerinin çok az da olsa kullanıldığını göstermektedir. Bu bulguya ilişkin öğrencilerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

(Ö35) Ben genelde evde hazırlık yapıyorum. Metni evde iyice anlayana kadar, özümseyene kadar okuyorum. Bazen iki defa da olabiliyor bu ve bilmediğim kelimelerin altını çiziyorum, daha sonra bunlar için sözlüğe bakıyorum.

(Ö48) ...hani okuma güçlüğü çekmemek, kelimeleri tam anlamıyla telaffuz etmek için ve metinle ilgili bana soru sorulduğunda zor duruma düşmemek, soruları yanıtlayabilmek için evde çalışmalar yapıyorum ve metni bir iki kez okuyorum.

Araştırmadan elde edilen bulgulardan görüldüğü gibi 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencilerinin okudukları metinleri daha kolay ve etkili anlayabilmek için farklı stratejiler kullanmaktadırlar. Aşağıdaki bölümde sonuçlar tartışılarak öneriler sunulacaktır.

Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencileri okudukları metni daha kolay anlayabilmek adına okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası stratejilerinin hepsini farklı düzeylerde kullanmaktadırlar. Okuma stratejilerini kullanan bireylerin okunan metni daha iyi anladıkları, bu metne yöneltilen soruları daha hızlı ve doğru yanıtladıkları bilinmektedir (Ay, 2008; Epçaçan, 2009; Çeçen ve Alver, 2011; Kanmaz, 2012). Ayrıca Paris ve Meyers’e (1981, s. 20) göre okuma stratejilerini kullanan öğrenciler diğer öğrencilere göre metni daha

iyi anlamamanın yanı sıra metne ilişkin bilgileri hatırlama konusunda da daha başarılıdırlar. Benzer şekilde Kandemir ve Demiroğlu Memiş (2019, s. 69) ise yaptıkları çalışmada “strateji kullanan öğrencilerin okuduğunu anlama oranı yüksektir” sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma bulguları incelendiğinde 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencilerinin okuma öncesi ve okuma esnası stratejilerini daha fazla kullandıkları görülmektedir. Okuma sonrası stratejilerini ise çok düşük sıklıkta kullanmaktadırlar. Öğrencilerin büyük çoğunluğu okumaya başlamadan önce okuma öncesi stratejilerinden sırasıyla en çok “metindeki bilinmeyen kelimeleri sözlükten bulma”, “metindeki anlaşılmayan cümleleri çeviri yapma”, “metindeki bilinmeyen kelimelerin altını çizme” ve “metnin başlığına bakarak içeriğini tahmin etme” stratejilerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Kullanılan bu okuma öncesi stratejiler öğrencilere metin hakkında ön bilgi sağlayarak okunacak olan metne karşı olumlu tutum göstermelerine ve metni daha kolay anlamalarına yardımcı olmaktadır (Temizkan, 2008, s. 145; İnce ve Duran, 2013, s. 10). Öğrencilerin okuma öncesi stratejilerinden olan “metindeki anlaşılmayan cümleleri çeviri yapma” stratejisini kullanmalarının nedeninin ana dilde okuma beceri ve seviyeleriyle yabancı dildeki okuma beceri ve seviyesindeki farklardan kaynaklanabileceği söylenilebilir. Bu farklılığın da bilişsel olarak ‘okuma eşiği’ teorisi ile ilişkili olabileceği düşünülebilir. Ayrıca okuma öncesi stratejileri metne hazırlık aşaması olarak değerlendirmek de mümkündür. Böylece okunan metne ilişkin başarının artacağı bilinmektedir. Benzer şekilde Grütz (2004, s. 42-43) PISA sonuçlarına yönelik yapmış olduğu çalışmada okuma stratejilerinin her türlü metinde başarılı bir şekilde uygulanmasının oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır.

Okuma esnasında ise 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencileri “metindeki önemli bilgilerin altını çizme”, “metnin konusunu anlamak için hızlıca göz atma”, “metinle ilgili görsellerden hareketle içeriği tahmin etme”, “sözcükleri hatırlamaya çalışma” stratejilerini kullandıkları görülmektedir. Nist ve Holschuh (2000, s. 85) okuma stratejilerinden “altını çizme” ve “not çıkarmanın” öğrencilerin edinmeleri gereken bilgiyi kıyaslayabilmelerini sağladığını vurgulamaktadırlar ve bu stratejilerin ana bilgiye ulaşabilmek için oldukça gerekli olduğunu savunmaktadırlar. Az sayıda öğrencinin ise okuma esnası stratejilerinden “ara sıra durarak metnin ne kadar anlaşıldığını kontrol etme” ve “anlamadan geçmeme” stratejilerini kullandıkları görülmüştür. Bu çalışma da Dretzke ve Keniston’un (1989, s. 10) gerçekleştirdikleri çalışmada olduğu gibi anlamlı bir okuma sağlayabilmek için okuma esnası stratejilerini öğrencilerin belirli bir amaç doğrultusunda ve bilinçli olarak sıklıkla kullandıkları sonucuyla benzerlik göstermektedir. Buradan da okuma esnasında kullanılan stratejilerin öğrencilere metne ilişkin bilgi sunmanın yanı sıra metne yönelik ayrıntılar sunduğu anlaşılmaktadır. Bu stratejileri uygularken öğrenciler dikkatlerini metnin önemli noktalarını belirlemek üzere ve metindeki bilgilere daha kısa yoldan ulaşmak için kullanmış olacaktadırlar. Öğrencilerin bazı kelimelerden yararlanarak metnin temasını belirlemek ve okunan metnin ne hakkında yazıldığını saptamak istedikleri düşünülmektedir. Bu da Özdemir ve Kıroğlu’nun (2017, s. 23) de belirttiği gibi okuma esnası stratejilerinin metin okumanın temel amacı olan ana fikre ulaşma konusunda çok büyük bir rol oynadığının bir göstergesidir.

Araştırmanın bir diğer sonucu ise 1. sınıf Almanca Öğretmenliği Lisans öğrencilerinin okuma sonrası stratejilerini diğer stratejilere göre daha az kullandıklarıdır. Öğrencilerin okuma sonrası stratejilerinden en çok “gerekliyorsa metni tekrar okuma” ve “metni özetleme” stratejilerini kullandıkları görülmüştür. Az sayıda öğrenci ise “metinle ilgili not alma” ve “metnin bazı bölümlerini yeniden okuma” stratejilerini kullanmaktadırlar. Bu bulgu da öğrencilerin metinde önemli olduğunu düşündükleri cümle ya da paragrafları okuma sonrasında tekrar inceledikleri, metni doğru anlayıp anlamadıklarının öz değerlendirmede bulduklarını göstermektedir. Böylece okunan metnin daha iyi anlaşılması sağlanmakta ve öğrenciler metni bireysel olarak değerlendirme, anlama düzeylerine ilişkin

karşılaştırmalar yapabilmektedirler. Kononova (2014, s. 50) ise farklı okuma stratejileri kullanmanın metni daha derin anlamada önemli katkılar sağladığını, bunun yanı sıra öğrencilerin motivasyonunu ve dikkatini arttırdığını belirtir. Bu ifadelerden de yabancı dil derslerinde okuma stratejilerinin okumanın her aşamasında kullanılmasının oldukça önemli olduğu sonucuna varılabilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar etkili, verimli ve daha anlamlı okuma becerilerinin geliştirilmesinde okuma stratejilerinin büyük bir rolü olduğunu göstermektedir. Sönmez Genç ve Ünal, (2017, s. 52) yapmış oldukları çalışmada “okuma stratejilerinin öğretilmesi herhangi bir yabancı dil dersinin doğal bir bileşeni olmalıdır” görüşünü savunurlar. Okuma Becerileri dersi yürütülürken öğrencilere bu stratejilerin öğretilmesi ve böylece öğrencilerin bu stratejileri içselleştirmeleri sağlanmalıdır. Okuma becerileri dersinin okuma stratejileri doğrultusunda yapılandırılması yabancı dil derslerinin daha verimli yürütülmesini sağlayacaktır. Bu nedenle öğrencilere kullanılacak stratejilerin belirlenebilmesi, bu stratejilerin kullanımında kişiler arası farklılıkların da olabileceği ve derslerini bu farklılıkları gözeterek şekillendirmeleri gerektiği anlatılmalı ve etkili birer beceri ve strateji kullanıcısı durumuna gelebilecekleri benimsetilmelidir. Böylece öğrenciler 1. sınıf “Okuma Becerileri” dersinde edindikleri okuma stratejilerini öğretmenlik uygulaması dersi içeriğinde ders anlatımlarında kullanmaya ve öğretmeye yönelik etkinlikler hazırlayarak bunları kullanmaları konusunda teşvik edilmeli ve bu doğrultuda yönlendirilmelidirler. Okuma sonrası stratejilerinin çok düşük sıklıkta kullanılması nedeniyle derslerde öğrencilerin bu stratejileri daha sık ve aktif kullanabilecekleri etkinlik ve çalışmalar düzenlenmeli ve bu stratejilerin de diğer stratejiler gibi sıklıkla kullanılması sağlanmalıdır. Ayrıca öğrencilere kendi kullandıkları stratejileri daha sonra göreve başlayıp öğretmen olduklarında da yabancı dil derslerinde farklı konuları öğretme sürecinde kullanabilecekleri konusunda bilgiler sunulmalıdır. Bu araştırma yalnızca Anadolu Üniversitesi Almanca Öğretmenliği Lisans Programının 1. Sınıf öğrencileriyle sınırlıdır. Bu nedenle araştırmanın farklı üniversitelerde de Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngilizce ve Fransızca gibi farklı Öğretmenlik programlarında da yürütülmesi önerilmektedir. Okuma becerilerine yönelik farklı stratejilerle yürütülecek çalışmalar yabancı dil eğitimi alanına birçok farklı katkılar sunacaktır.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2005). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Albert, M., F. (2012). Lesestrategien zur Ermittlung der Textkohärenz in fremdsprachigen Texten. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht: 17*(1), 25-39.
- Anderson, N. (1999). *Exploring second language reading: Issues and strategies*. Canada: Heinle & Heinle Publishers.
- Ay, S. (2008). Yabancı dilde okuma stratejileri: Farklı zekâları baskın öğrencilerle bir durum çalışması. *Dil Dergisi*, (141), 7-18.
- Başaran, M. (2013). 4. sınıf öğrencilerinin üstbilişsel okuma stratejilerini kullanma durumları ve bu stratejilerle okuduğunu anlama arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 8(8), 225-240.
- Bimmel, P. ve Rampillon, U. (2000). *Lernerautonomie und Lernstrategien. Fernstudieinheit 23*. München: Langenscheidt.
- Birincioğlu, E. (2006). *Üniversitelerin hazırlık sınıflarında, orta düzeyde, üç aşamalı yaklaşım modeli içinde, okuma öncesi, okuma esnası ve okuma sonrası etkinliklerinin önemi üzerine öğretmen ve öğrenci görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E. Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri (14. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chamot, A. U. (2004). Issues in language learning strategy research and teaching. *Electronic Journal of Foreign language Teaching*, 1 (1), 12-25.
- Cohen, A. D. (1990). *Language learning: Insights for learners, teachers and researchers*. New York: Newbury House Publishers.
- Çeçen, M. A. ve Alver, M. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının üstbilişsel okuma stratejilerini kullanma düzeyleri (Giresun Üniversitesi örneği). *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(5), 39-56.
- Çöğmen, S. ve Saracaloğlu, A. S. (2010). Üst bilişsel okuma stratejileri ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmaları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 91-99.
- Darancık, Y. (2012). Yabancı Dili Geliştirme Yöntemi ile Yabancı Dil Derslerinde Okuma Becerisinin Geliştirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 255-268.
- Doğan, B.(2002). Okuduğunu anlama stratejilerinin öğretimi ile ilgili alanyazın taraması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 97-107.
- Dretzke, B. J. and Keniston, A. H. (1989). The relation between college students' reading strategies, attitudes, and course performance. *The annual meeting of the Midwestern Psychological Association. 4-6 May, Chicago*, 2-12.
- Durmuşçelebi, M. (2013). Anadilde okuma becerilerinin ikinci dilde okumaya etkilerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(4), 817-835.
- Epçaçan, C. (2009). Okuduğunu anlama stratejilerine genel bir bakış. *Journal of International Social Research*, 1(6) 108-223.
- Er, A. (2005). Yabancı dil öğretiminde “okuma”. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 208-218.
- Erdem, A. R. (2005). Öğrenmede etkili yollar: Öğrenme stratejileri ve öğretimi. *İlköğretim-Online*, 4(1), 1-6.
- Genç, A. (1995). Yabancı dilde okuma alışkanlığı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 11(11), 71-74.
- Genç, A. (2001). Yabancı dil olarak Almanca dersinde okuma becerisinin geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (20), 80 – 91.
- Göçen Kabaran, G., Altıntaş, S., Kabaran, H. ve Sidekli, S. (2016). Analitik ve holistik düşünen sınıf öğretmeni adaylarının kullandıkları okuduğunu anlama stratejileri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 37-57.
- Grütz, D. (2004). Der geschlechtsspezifische Zugriff auf Lesestrategien – Ergebnisse einer Untersuchung im Rahmen unterrichtsdidaktischer Forschung. *Linguistik online* 21(4), 23- 46.

- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Heppnar, G. (2016). *Lesekompetenzvermittlung im Fach Deutsch als Fremdsprache: Eine quantitative Studie zum Einsatz von Sachtexten in der türkischen Deutschlehrerausbildung* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Horváthová, V. (2009). *Darstellung von Lesestrategien in Deutsch-als-Fremdsprache-Lehrwerken im Hauptkurs und Aspekte B1+*. (Magistra der Philosophie) Universität Wien: Österreich. Retrieved from http://othes.univie.ac.at/6216/1/2009-07-16_0409072.pdf
- İnce, Y. ve Duran, E. (2013). Sınıf öğretmenlerinin okuduğunu anlama stratejilerine yönelik görüşleri ve kullanma düzeyleri/Examination of the opinions elementary teachers on reading comprehension strategies and the use of such strategies. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 1(1), 9-19.
- Jazbec, S. (2010). Zur Rolle der literarischen Lesestrategien bei Lehramtstudierenden. Eine Fallstudie am Beispiel slowenischer Germanistikstudentinnen und -studenten. *Porta Linguarum* 13, 75-87.
- Kandemir, H. ve Demiroğlu Memiş, A. (2019). Beşinci sınıf öğrencilerinin üstbilişsel okuduğunu anlama farkındalığı ile okuduğunu anlama ve okuma tutumlarının incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 62-76.
- Kanmaz, A. (2012). *Okuduğunu anlama stratejisi kullanımının, okuduğunu anlama becerisi, bilişsel farkındalık, okumaya yönelik tutum ve kalıcılığa etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın, 25. Basım.
- Karatay, H. (2009). Okuma stratejileri bilişsel farkındalık ölçeği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(19), 58-79.
- Karatay, H. (2018). *Okuma eğitimi-kuram ve uygulama*. Pegem Atif İndeksi, 001-295.
- Kerschhofer Puhalo, N.und Mayer, W. (2014). Individuelle Lesestrategien ein- und mehrsprachiger SchülerInnen: Ein videographischer Zugang. In Lütke, B. & Petersen, I. (Eds.), *Deutsch als Zweitsprache erwerben, lernen und lehren* (pp. 115–141). Stuttgart: Fillibach bei Klett.
- Kıroğlu, M. K. (2002). *Anamlı gruplandırma stratejisinin okuduğunu anlamaya etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kononova, T. (2014). Zur Effektivität der Texterschließung durch Lesestrategien im DaF-Unterricht. In: *Glottodidactica Biannual Journal of Applied Linguistics* 1(V) (S. 39-52). Republic of Moldova: Alecu Russo State University of Bălți, Republic of Moldova: Bălți University Press.
- Krumm, H., J. (1990). Vom Lesen fremder Texte. Textarbeit zwischen Lesen und Schreiben. *Fremdsprache Deutsch. Heft 2*, 20-23.
- Kurnaz, C. ve Erdem, C. (2012). Dil ve anlatım ders kitaplarındaki metinlerin kelime-cümle uzunlukları ve okunabilirlik düzeyleri. *Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 4, 1-19.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage.
- Muhtar, S. (2006). *Üstbilişsel strateji eğitiminin okuma becerisine öğrenci başarısına olan etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Nist, S. L. and Holschuh, J. L. (2000). Comprehension strategies at the college level. In R. F. Flippo & D. C. Caverly (Eds.) *Handbook of college reading and study strategy research*, 75-104.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Özdemir, Y. ve Kıroğlu, K. (2017). “Okumadan önce, okuma esnasında, okumadan sonra düşün” stratejisinin okuduğunu anlama becerisine etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 12(17), 313-336.
- Paris, S. G. and Meyers, M. (1981). Comprehension monitoring, memory, and study strategies of good and poor readers. *Journal of Reading Behavior* 13(1), 5-22.
- Pekkanlı, İ. ve Kartal, E. (2010). Yabancı dil öğretmen adaylarının anadil ve yabancı dilde okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Zeitschrift für die Welt der Türken* 2 (3), 91-105.

- Shelton, E. D. (2006). *A comparison of the awareness of developmental reading students and non-developmental reading students with regards to their use of reading strategies while attempting to read academic materials assigned by their instructors in a college setting* (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Houston, Graduate Faculty of the College of Education, Houston.
- Sönmez Genç, N. ve Ünal, D. Ç. (2017). Die Vermittlung von Lesestrategien und ihr Einfluss auf den Strategiegebrauch. *Moderna språk* 111(1), 35- 58.
- Sulak, S. E. ve Behriz, A. (2018). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe derslerinde öğrencilerine üstbilişsel okuma stratejilerini kullandırma düzeylerinin incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 393-407.
- Tapan, N. (1993). 20. Yüzyıl Almanca öğretiminde yöntem arayışları. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi* VIII, 191-205.
- Temizkan, M. (2007). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe derslerinde okuma stratejilerinin okuduğunu anlama üzerindeki etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Temizkan, M. (2008). Bilişsel okuma stratejilerinin Türkçe derslerinde bilgiye dayalı metinleri okuduğunu anlama üzerindeki etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 129-148.
- Topuzkanamış, E. ve Maltepe, S. (2010). Öğretmen adaylarının okuduğunu anlama ve okuma stratejilerini kullanma düzeyleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 655-677.
- Uzunçakmak, P. (2005) *Successful and unsuccessful readers' use of reading strategies* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yiğiter, K. and Gürses, T. (2005). Reading strategies employed by ELT learners at the advanced level. *The Reading Matrix*, V. 5, N. 1, s.124–139.
- YÖK (2020). Yeni öğretmen yetiştirme lisans programları .Erişim Adresi: https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Almanca_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

Extended Abstract

Reading skill is a mental process that is attributed importance in terms of the reading comprehension of an individual, and also of integrating old knowledge with new information. For this reason, the aim of “Reading Skills” course in the Foreign Language Education Departments of the universities is to provide students with new information from the texts, to develop their general culture, and to make them acquire new theoretical information in favor of both field knowledge and the culture.

It is possible to explain reading strategies as tools and methods enabling individuals to simplify their reading comprehension. In addition, these strategies provide individuals with a higher understanding capacity, ability, and power. Furthermore, the related literature suggests that reading strategies are divided into three groups as pre-reading, during reading, and post-reading phases, and could be benefited from during all these phases.

The fact that students of Education Faculty have sufficient knowledge and equipment about reading strategies contributes to their improvement of themselves as students and creates opportunities for them to efficiently employ them while teaching in future. For this reason, the aim of this study is to determine the opinions of the students within the scope of the "Reading Skills" course, which is one of the compulsory courses within Foreign Language German Education and Training Programs of Higher Education Council of Turkey.

For this purpose, answers were sought for the following question:

1. What are the strategies that students of the German Language Teaching Department use to better understand the texts they read in the “Reading Skills” course?

The research was designed in the survey model and the data were collected qualitatively. The sample of the study is comprised of 64 students studying at Anadolu University Faculty of Education Foreign Language Education Department German Teaching Program in the 2019-2020 academic year. The data obtained from the research were analyzed by using content analysis; opinions received from students were coded and presented with direct quotations.

In this study the students' gender did not affect their use of reading strategies. Findings of the research reveal that students use all of their pre-reading, during reading, and post-reading strategies at different levels in order to understand the text more easily.

Another result obtained from the research shows that the majority of the students use pre-reading strategies and this is followed by during reading and post-reading strategies, respectively. The other result obtained from this research is that 1st grade undergraduate students in German Teaching Department use post-reading strategies at the least level when compared to other strategies.

Based on the findings, it is suggested that students should be taught reading strategies during the “Reading Skills” course so that they can internalize these strategies. Structuring “Reading Skills” courses accordingly will make foreign language reading lessons more efficient as well as improving daily life readings.